

בזו[ס] יללה בפרשה

נקודות להתעלות מתוך הפרשה, ע"פ ועדים מכולל הר"ן

שנה ג', גליון 126

פרשת במדבר – ספה"ע ד'

תורה לשמה ב'

התחלנו לדבר על עסק התורה לשמה, שברוך ה' אנו זוכים לשבת ולעסוק בתורת ה' בכל יום שעות ע"ג שעות, ובהשקעה מועטת ניתן להעלות ולרומם את כל עסק התורה, שתהיה לשמה - "כאשר ציונו ה' אלקי" (כמו שכותב רש"י בתענית ז. לגבי לימוד תורה לשמה).

וכמו שראינו בפרשת בחוקותי, "אם בחוקותי תלכו" מפרש רש"י: "אין אם אלא לשון תחנונים, מלמד שהקב"ה מתאווה שיעסקו ישראל בתורה". נורא מאוד, הקב"ה שאין קץ לגדולתו, וכל שמי השמים והארץ וכל אשר בה כולם בידו, ומה הוא רוצה – שאנחנו הקטנים נשב ונלמד עוד דף גמרא, עוד תוס'. **וצריך** לדעת שהאיכות של תורה לשמה או שלא לשמה זה הבדל של שמים וארץ, כמו שאומר ר"מ בתחילת פ"ו דאבות "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה", ע"ש רשימה ארוכה של מעלות, שכולם מגיעים רק מכח עסק התורה לשמה (וידועים דברי ר' ירוחם שכל האומר שלומד תורה לשמה ואין בו אלו המעלות, הרי ר"מ מכחישו).

א] תכלית עסק התורה, וגוף המצוה.

והנה במהות הענין של עסק התורה לשמה, ידועים דברי הנפה"ח שהביא מדברי הרא"ש בנדרים שלשמה היינו לשם התורה עצמה, "להוסיף לקח ופולפול", והאריך בזה, שבהעסק והעיון בתורה לבד הוא דבוק ברצונו ודיבורו ית', שהוא ית' ורצונו חד, ע"ש.

וצריך לדעת האם דברי הרא"ש האלו חלוקים על דברי רש"י, שכתב שלשמה היינו כאשר ציוני ה'. **אבל** האמת שאין שום סתירה, שיש שאלה אחת מה התכלית של עסק התורה, וזה כו"ע מודו שהתכלית היא הדביקות בו ית', וכמ"ש הרמח"ל בדרך ה': "אמנם **אמצעי א' נתן לנו הא-ל ית', שמדרגתו למעלה מכל שאר האמצעים שמקרבם את האדם אליו ית' והוא תלמוד תורה וכו', שמי שיהגה בהם בקדושה ובטהרה, על הכוונה הנכונה - שהיא עשיית חפצו ית' שמו, יתעצם בו על ידם מעלה עליונה ושלימות גדול עד מאוד!!**"

אלא שאח"כ ישנה שאלה אחרת, כשבאים ללמוד צריכים לדעת "במאי עסקינן", מה המצוה המוטלת עלינו. שהיו כאלו שאמרו – היות שתכלית עסק התורה זה להדבק ית', איך על זה צריך לשים את הדגש, וממילא לדעתם מי שנדבק בה' בלי להבין את מה שלומד, קיים בכך את מצות ת"ת.

וכנגד זה הרחיב הנפה"ח, שגוף המצוה של עסק התורה הוא "לשם התורה עצמה", שהקב"ה ציוה אותנו שנדע את התורה, את דבר ה', וכל חלק וחלק מן התורה – קטן כגדול - יש מצוה לדעתו¹. כל ידיעה בתורה היא חלק מתורת ה', שידיעתה היא המצוה הכי חשובה מכל תרי"ג המצוות.

¹ ונעתיק בזה מדברי החזו"א באמונה ובטחון שהרחיב בזה, ובתו"ד כתב: "...בגמ' הוריות [י"ב ב'] כשפשט לי' הונא ברי' דר"נ לר"פ דין כה"ג שנצטרע מהו באלמנה, קם נשקיה על ראשו ויהב ליה ברתיה, הנה קבעו הדבר בגמ' [שהוא בכלל תורה שנחנה מסיני] ומסרו לנו קדושת נפשו של ר"פ אשר נפשו ואוריתא חד הוא, ואהבת התורה של הלכה אתה הוציאהו משויון הנפש לתגבורת ההתפעלות וההתלהבות, ונשקיי על ראשו ויהיב ליי ברתיי. וכן אמרו [מנחות י"ח א'] א"ר כשהלכתי למצות מדותי אצל ר"א בן שמוע כו' מצאתי יוסף הבבלי יושב לפניו והיה חביב לו ביותר עד לאחת, א"ל: רבי, השוחט את הזבח להניח מדמו למחר כו' מנחה א"ל כשר אלא שר"א פוסל, צהבו פניו של יוסף הבבלי כו' עכשו ששנית לי פסול החזרת לי אבדתי, זלגו עיניו של ר"א ב"ש דמעות, אמר אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר, קרא עליו המקרא הזה מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי וגו'. דברי חז"ל כשמן הטוב יורד לעצמות הלהיב הלכות לאהבת התורה ולששע על זיו חמדתה, עד שכלתה נפשו של יוסף הבבלי באבדת הלכה אחת ואשר צהבו פניו לחדות עוון בהחזרת אבדתו, ואשר התפעלות נפשו של ר"א על אהבת תלמידו הזליגו את עיניו דמעות של גיל והנאת זיו מיצוי המדות, ואשר חשך בזה את נפשו מלטעום טעם חכמה, הלא לא אבדה אחת אבד, רק איבד את כל ישותו ושם אח כל היותו לאפס... ע"ש באורך.

והמצוה הזו צריכה לבעור בקרבנו יומם ולילה, איך אדע יותר את דבר ה'. ולמשל - כשנמצאים במקום ושומעים דברים בנושא שאיננו עוסקים בו, להטות אוזן לשמוע, שהרי זה ג"כ דבר ה'. וכן כשנמצאים באוטובוס או ברכב, ואפשר לחטוף עוד כמה ידיעות מהתורה, לנצל גם את זה, (וזה המבחן כאשר אין את האפשרות ללמוד בריכוז כמו בסדר, שאם אדם לומד בשביל שיהיה ת"ח, אז הוא פחות מנצל את הזמנים האלו. אבל אם הוא לומד בשביל לעשות רצון ה', אז כל רמה שאפשר לחטוף מהתורה הוא מנצלה).

ולכן כל מוסרי התורה דור אחר דור, שעיקר עסקם ועמלם כל ימי חייהם היה בידיעת התורה ופלפולה, וכמו שפסק ברמ"א דת"ח היינו שיודע לשאת ולתת ברוב מקומות התלמוד.

[ב] הכנת הלימוד - 'קב חומטין'.

אלא שבאו כאלו שאמרו - א"כ נעסוק כל ימינו בפלפול התורה ותו לא. וע"ז כתב הנפה"ח ביאור שלם, שגם זו אינה הדרך בה בחר ה', שתורה לבדה בלי היראה גם היא אינה מתקיימת, וכמו שאמרו 'אם לא עירבת בהן קב חומטין, מוטב שלא העלית'..

וסיים הנפה"ח בזה"ל: "לזאת האמת שזו היא הדרך האמתית אשר בזה בחר הוא ית"ש. שבכל עת שיכון האדם עצמו ללמוד. ראוי לו להתיישב קודם שיתחיל עכ"פ זמן מועט, **ביראת ה' טהורה בטהרת הלב, להתודות על חטאתו מעוקמא דלבא, כדי שתהא תורתו קדושה וטהורה. ויכוין להתדבק בלימודו בו בתורה בו בהקב"ה.** היינו להתדבק בכל כחותיו לדבר ה' זו הלכה. ובזה הוא דבוק בו ית' ממש כביכול. כי הוא ית' ורצונו חד', עע"ש בפ"ו ובפ"ז. דהיינו, שצריך לכוון לענין נעלה זה, שבחכמה זו שהוא עוסק בה, מלובש רצונו ית'.

וכ"כ הב"ח ז"ל באו"ח סי' מ"ז, שכוונה זו מעכבת, שנדע בבירור, שע"י עסק התורה הק' השכינה הק' שורה עמנו פה בארץ, וכל הארץ מתקדשת בקדושה, ומי שכל כוונתו רק להרבות ידיעת התורה זה חסרון, כמ"ש בחז"ל שלכן חרבה הארץ ולא הגינה התורה עליהם.

אי העולה מזה, שעסק התורה בעצמותו, דהיינו בחיצוניותו, הוא עסק בידיעות וחכמה, וכל המרבה בזה הוא המרבה בעסק התורה, והוא הוא התי"ח. אך תוכן רצונו ית', מחמת שזה הוא גילוי רצונו, והוא ית' נמכר עמה, ולכן חובה קדושה לכוון לזה ולדעת את זה.

[ג] יקרת ומעלת התורה על כל המצוות.

ולכן האדון הנורא ית', מהפלאות עוצם חיבתו ואהבתו לעם קרובו, ציוה אותנו לאחוז תמיד בעץ החיים, שזהו עסק התוה"ק, לבל נעזוב אותה גם לרגע קט כפי יכולתנו, וכל זה לטוב לנו כל הימים.

ומטעם זה הש"ת גם עשה שיוכל האדם לדבר כ"כ מהר, כמ"ש הח"ח [בספר תורת הבית], שזה נועד בשביל שנוכל להרויח ריבוי עצום של תורה תמיד, לחיותנו לעולמי עד ע"י עסק התורה.

וזה ששמענו וראינו בכל דברי חז"ל, עוצם הפלגתם אחר שקידת התורה הק' בתמידות ובמסירות שאין כדוגמתה, וכן הפליגו בדבריהם בשבחה ובעוצם מעלתה, עד שאמרו כי גדול ת"ת יותר מבנין בית המקדש, ואין מבטלים תינוקות של בית רבן לבנין ביהמ"ק, וכן גדול ת"ת יותר מהצלת נפשות, וכמ"ש הט"ז, והטעם לזה כמו שנתבאר שבשום מצוה לא נאמר 'נמכרתי עמה' זולתי בעסק התורה.

[ד] עיצה יקרה לניצול הזמן.

ונביא כאן עיצה יקרה, שמי שיזכה להשתמש בה יוכל להוסיף לעצמו עוד שעות רבות של לימוד בכל ימי חייו, ולהגיע עם שלל רב ועצום. והעיצה היא - שיקח לעצמו משנה אחת ויחידה, שהיא תלווה אותו בכל הרגעים הפנויים, משנה קלה מפרקי אבות וכדו' שמתחבר אליה, (ולדוגמא המשנה שהזכרנו - ר"מ אומר כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו').

ומלבד עצם הרווח שיהיה לו מניצול הזמן, דבר זה יהיה לו גילוי דעת על כל לימודו, שבזה הוא מראה שאין מטרתו בלימוד רק בשביל להיות ת"ח וכדו', אלא רק בשביל לעשות רצון ה', וה' יעזרנו ויזכנו ללמוד תורתנו הק' ולהדבק בו באמת.

ניתן לשמוע את הועדים בקול הלשון ע"ש הרב יואל אריוביז